

Isaac Deutscher

Vietnam och Russelltribunalen¹

Jag skulle vilja avge några få klargörande ord apropå det arbete mot krigsförbrytelser som den internationella tribunalen uträttar.² Men jag måste påpeka att i den mån jag talar om kriget i Vietnam och oppositionen mot det, så talar jag inte i tribunalens namn utan bara i mitt eget. Tribunalen består av folk som representerar olika slag av opinioner, och ingen av oss har rätt att föregripa tribunalens beslut och eventuella ställningstaganden. Inom tribunalen har vi haft riktigt häftiga meningsutbyten om vilken attityd tribunalen skall inta gentemot den ena eller andra företeelsen. Men eftersom vi utgår ifrån gemensamma förutsättningar och vissa grundläggande, allmänt omfattade övertygelser, så accepterar vi majoritetsregeln inom tribunalen och vi fogar oss i beslut vilka kanske inte alla av oss kan instämma i. Jag har böjt mig för majoriteten vid flera tillfällen och det gäller också andra. Vi är ingen monolitisk församling. Därför ber jag er att tillskriva mig, och inte tribunalen de mer kontroversiella uttalandena.

Jag tror inte att vår tribunal är någon tillfällig skapelse. Den är inte, som tidningarna emellanåt antyder, bara ett påhitt av den gamle senile filosofen Bertrand Russell eller ett foster ur hans inbillningsvärld. I förbigående sagt skulle jag gärna se att några av de som skriver om den gamle senile filosofen hade åtminstone en hundradel av den intellektuella spänst och ungdomlighet som den gamle filosofen besitter också nu. Jag skulle vara lycklig om jag om tio år ägde en gnutta av den intellektuella rörlighet, friskhet och närvarokänsla som Bertrand Russell har vid 94 års ålder. Men jag tror att vår tribunal representerar en mycket utbredd stämning inom många nationer i världen, en stämning som inte är särskilt lätt att uttolka, men som ändå går långt ner på djupet. Helt nyligen hade jag tillfälle att tala vid möten, och förvånansvärt stora möten, i skilda västeuropeiska länder, bland annat i Köpenhamn. Dagen innan publicerades där resultatet av en gallupundersökning, där den fråga som ställts till allmänheten var: stöder ni eller stöder ni inte den amerikanska väpnade interventionen i Vietnam? Tio procent svarade att de stödde den. Femtio att de inte stödde den. Fyrtio svarade ”vet inte”. Om man påminner sig att Danmark för inte så många år sedan, som ett av de små länderna i Rysslands närhet, kände sig tryggt när det gick med i NATO och skyddades av det amerikanska kärnvapenparaplyet mot det påstådda hotet om en rysk aggression, ja, i så fall är resultatet anmärkningsvärt – att femtio procent av danskarna skulle säga ”vi är emot den amerikanska, väpnade interventionen” och att bara tio procent godkänner den.

En liknande undersökning i Frankrike gav ett liknande resultat. Nu är man inom båda de stora partierna, om man så får säga, – på ena sidan gaullisterna och på den andra den förenade fronten mellan vänstersocialister och kommunister – beslutsamt emot den amerikanska interventionen i Vietnam med stora majoriteter. I Oslo gick vi tillsammans med 5 000 människor i rykande snöstorm till amerikanska ambassaden, för att avge vår protest. Naturligtvis finns det européer som är eller anser sig vara gynnsamt inställda till Johnsonadministrationens åtgärder i Vietnam. Men en vän ur den amerikanska regeringen eller en bekant ur de officiella kretsarna i Amerika hörde ha sagt till dem att inte blanda ihop sken och verklighet. Där finns sådana européer – som till exempel Harold Wilson – som låtsas att de stöder den amerikanska interventionen i Vietnam, men hemligheten bakom denna välvilliga inställning är välkänd i Storbritannien. Wilson försvarar inte så mycket den amerikanska inställningen till Vietnam

¹ Hämtat från en utskrift av ett tal som hölls i New School for Social Research, New York, den 14 april 1967 i samarbete med New Yorkavdelningen av Bertrand Russell Peace Foundation. Dagen efter marscherade Deutscher i spetsen för en imponerande procession — en halv miljon människor — genom New Yorks gator för att protestera mot USA:s politik i Vietnam.

² Dokument från Russelltribunalen finns på marxistarkivet, se: [Russelltribunalen om Vietnam \(i urval\)](#)

som den brittiska betalningsbalansen och pundet, vilka är beroende av Washington. Han handlar utan tvekan i viss utsträckning under påtryckning, som ett offer för en tyst – och jag vill betona tyst – finansiell utpressning. Detta säger jag inte för att vanhedra Wilsons labourregering. Personligen tycker jag att de inte borde falla offer för denna finansiella utpressning och att de, om de ägde en gnutta äkta socialistisk känsla, skulle ha tagit ställning mot den amerikanska interventionen. Också då skulle Wilson kunna rättfärdiga sin politik genom att hela tiden inför den brittiska allmänheten framhäva sig själv som en fredsmäklare, som en man som tillbringar sömnlösa nätter. Så snart han dyker upp i TV säger han detta. Han använder den här frasen: ”Jag har den senaste tiden tillbringat åtskilliga sömnlösa nätter i telefonsamtal med president Johnson.” Det är till det priset, under dessa förevändningar och med alla dessa komiska framträdanden, som han på något sätt lyckas förlika åtminstone sina väljare med den klivna och tvivelaktiga position som han intar. Men under ytan, djupt i det brittiska folket, finns en reaktion, en känsla av absolut förskräckelse inför vad som håller på att hända i Vietnam.

Man skulle kunna önska att denna förskräckelse och denna känsla vore mer påtaglig än den är. Den är inte klart artikulerad. Men detta beror delvis på att européerna i allmänhet känner att detta inte berör dem – det är inte deras regering som är ansvarig. Vad kan de göra? Storma den amerikanska administrationen på så långt avstånd? Det gör de gång efter annan, men det härskar en känsla av att föremålet för protesten är för långt borta, på för långt håll för att hålla varaktiga och starka känslor vid liv. Jag tror att det inte bara är den europeiska vänstern, utan också den europeiska borgerligheten och den europeiska medelklassen, som eftertryckligt har satt sig emot det sätt på vilket den amerikanska politiken utvecklas. Det finns en mängd orsaker, men en viss känsla av moralisk indignation över vad som händer i Vietnam spelar en stor roll i detta.

Detta är inte människor som är antiamerikaner. Bertrand Russell själv var under många år efter det andra världskriget den verkliga proamerikanen i Europa. Han var hedersordförande i den världsomfattande Kongressen för kulturell frihet. På den tiden argumenterade han för att enbart USA var i stånd att upprätta en världsregering och att man skulle upprätta en sådan, trots och mot det ryska motståndet. Jag tror han misstog sig de åren, men omkring 1954 och 1955 insåg Bertrand Russell under alla omständigheter att detta inte var en linje att fortsätta efter. Nu skildrar de västliga tidningarna, och alla de som är vänliga nog att ägna vår tribunal sin ovänliga uppmärksamhet, Bertrand Russell som den verkliga *anti*amerikanen. Om han har blivit så antiamerikansk måste man naturligtvis fråga sig vad det var som förvandlade den notoriske proamerikanen till en antiamerikan.

Men vi vägrar att acceptera stämpeln antiamerikan, eftersom vi nu vet att Amerika inte talar med en röst, att vi inte längre har det monolitiska Amerika från McCarthyismens dagar, då ingen motsade regeringens politik, utan att Amerika nu talar med flera röster, åtminstone med två. Vi identifierar oss med allt det bästa i Amerika, med allt det som överlevt av den djupa amerikanska demokratiska traditionen. Vi identifierar oss med det amerikanska folkets samvete som protesterar mot de skändligheter som begås i Vietnam i det amerikanska folkets namn. Jag tror att vår tribunal ger uttryck åt dessa stämningar i Europa; inte fientlighet mot Amerika, utan fientlighet mot den amerikanska imperialismen. Vi tror inte att de amerikanska trupperna är i Vietnam för att kämpa för demokratin, men vem gör det? Kanske kunde några få människor tro detta för några år sedan. Kanske trodde Amerikas styresmän på detta, även om jag tvivlar på det. Men nu förefaller det som om ingen längre trodde på det. Vem tror att det handlar om demokrati, när general Ky, koncentrationslägren och korruptionen och förnedringen som västliga korrespondenter beskriver från Sydvietnam finns där? De fria valen, som Amerikas egna styresmän säger oss inte kan äga rum, har uppskjutits gång efter annan i Sydvietnam, av rädsla för att kommunisterna skulle vinna.

Vi tror inte att de amerikanska trupperna slåss för att genomföra Genèveavtalet. Personligen skulle jag själv betrakta varje genomförande av Genèveavtalet som inget mindre än en skamlighet och en katastrof. Den åsikten hade jag 1954 och 1955 – att Genèveavtalet var en skam och en katastrof – eftersom det då var det så kallade Vietminh som höll hela landet. De hade hela landet bakom sig. Fransmännen insåg detta och drog sig ur. Det var enbart på grund av vissa komplicerade och mycket skickliga diplomatiska manövrer, som både ryssar och kineser lyckades förmå Ho Chi Minh att överge halva landet. I Ryssland har man ett mycket bra uttryck för sådant diplomatiskt förnuft och förstånd; det ryska uttrycket lyder *umzara zumza hodit* ("när förnuftet går bortom hjärnan, bortom förståndet och går förlorat på vägen"). Det var Genèveavtalet 1954. Det fungerade inte. Det kunde inte fungera, eftersom kontrarevolutionen i Vietnam inte skulle respektera dem och inte heller de revolutionära krafterna i Syd-Vietnam. Det är inte ens en fråga om vem som började. Enligt min åsikt var detta en ruttan överenskommelse, en överenskommelse som var oduglig och som därför har gått i bitar. Men detta är min personliga åsikt. Andra medlemmar i tribunalen kan ha en annan åsikt om detta. Vi tror emellertid inte att USA:s regering vill genomföra Genèveavtalet. Den har gjort allt för att omintetgöra Genèveavtalet sådant det var.

Vi tror inte att amerikanska trupper slåss där för att stå emot en kommunistisk expansion. Vi vet alla, att under dessa tjugo år av *containment*-politik så har vi alltid blivit förevisade myten om den kommunistiska expansionen. Vi har alltid ombetts att sätta tilltro till denna stora, ondskefulla kommunistiska makt, som hotar världen och står i begrepp att svälja antingen hela den europeiska kontinenten eller Asien och så vidare. Förr i tiden var det Ryssland som var den skrämmande kommunistiska kolossen. Nu är det inte längre Ryssland. Ryssland har blivit en nästan välvillig och vänligt inställd makt, som blir allt mer förborgerligad och lika oss. Jag tror inte att det är så, men detta är den förhärskande inställningen bland ledarskribenter och diplomater. Nu är fredsstöraren naturligtvis Kina. Men sanningen är att varken Ryssland eller Kina är engagerade i Vietnam. Jag har många gånger önskat att de var lite mer engagerade än de är. Jag önskar att vietnameserna inte kämpade så förtvivlat ensamma. Men de kämpar förtvivlat ensamma, med ett minimum av hjälp. Det är nästan obehagligt att säga det och upprepa det, men när man jämför de 20 miljarder dollar som USA:s regering spenderar på kriget i Vietnam med den halva miljard rubel som den ryska regeringen ger ut på hjälp åt Vietnam, så får man en slående bild av de olika proportionerna på engagemangen.

Man önskar att det skulle finnas någon i Ryssland eller i Kina, som hade modet att uppträda i den här frågan på samma sätt som Kennedy uppträdde mot Kuba. Om det var riktigt av USA att ställa ett ultimatum att ryssarna skulle dra bort sina missiler från Kuba, skulle det då vara rätt av kineserna eller ryssarna (som alltjämt är Kinas allierade, och som alltjämt lyder under förpliktelserna i den alliansen) att säga att detta är vid vår tröskel? Jag säger inte att de skall hota med krig, men de behövde åtminstone inte vara så helt passiva i den här frågan som de är. Jag önskar att detta vore den aktuella situationen – men vietnameserna måste kämpa ensamma. Och tänk bara på att Förenta staternas kolossala makt är indragen i en dödlig kamp, ett ohyggligt grymt krig, men av vem? Av en av de minsta och mest utblottade, fattiga, mest efterblivna bondenationerna i Asien. Denna enorma stat, den rikaste nationen i världen, slåss emot den fattigaste.

Man säger oss att allt detta är nödvändigt för att slå tillbaka kommunismen. Förenta staterna slåss, säger man, för att "straffa aggressionen". Detta är (jag har just läst det i en av de amerikanska rapporterna från Vietnam) det standardsvar som lämnas av den amerikanske soldaten när han tillfrågas "Varför är vi här?" "För att besegra aggressionen", svarar han. Vems aggression? Jag placerar inte de stridande på samma moraliska plan. Jag hävdar att även om Nordvietnam invaderade Sydvietnam, så skulle man alltjämt handla så som varje

part agerar i ett inbördeskrig. Jag skulle fortfarande säga att detta är en rent vietnamesisk angelägenhet, och att ingen makt i världen, ingen utomstående makt, har rätt att intervensera. När Förenta staterna för hundra år sedan led under ett inbördeskrig, när norr slogs mot söder, vad skulle amerikanerna då ha sagt om Storbritannien eller någon annan europeisk makt intervenserade på slavägarnas sida och slogs mot nordsidan? Nordsidan som invaderade söder, nordsidan som var en ”angripare”. Jag anser att Förenta staterna har lika liten rätt att intervensera i inbördeskriget i Vietnam i dag som varje europeisk makt skulle ha haft mellan 1861 till 1865, om den intervenserade i inbördeskriget i Förenta staterna.

Jag skall inte fördjupa mig ytterligare i de olika förklaringar, officiella som ickeofficiella, vilka lämnas som motivering för den amerikanska interventionen, men emellanåt försöker man att begripa vilka motiven för den amerikanska inblandningen verkligen kan vara. Det finns olika, hypotetiska svar. Ett är att hela det här kriget förs utan något förnuft. Jag tror till exempel inte på det pseudo- eller vulgärmarxistiska talet om att USA strider i Vietnam för dess rikedomars skull och för att lägga beslag på Vietnams tillgångar. Jag tror inte detta, eftersom det är svårt att förstå hur Förenta staterna någonsin kan få någonting ur Vietnam som, låt oss säga, motsvarar de tjugo miljarder dollar som kriget kostar i år. Ur den synpunkten förefaller det mig vara en högst olönsam affär. Jag tror inte att de ansvariga politikerna är så dåliga ekonomer att de betraktar detta som en god affärstransaktion, som en god investering. Det måste vara någonting annat. Vad är det de slåss för?

När man ser på detta med en militärs ögon tänker man: ja, Vietnam kan vara ett brohuvud – det amerikanska brohuvudet in i den asiatiska kontinenten. Men varför ett brohuvud? Ett brohuvud byggs alltid som en förberedelse till vad då? För en framstöt inåt land, för en stöt djupt in i kontinenten. När man bygger ett brohuvud använder man det också. Man föreställer sig att det är en bas för fortsatta, mycket mer omfattande och ambitiösa operationer. Är då Vietnam brohuvudet för en attack mot Kina? Det är en fråga man kan ställa sig. Kanske. Jag är fortfarande skeptisk, eftersom det är svårt att tro att USA:s strateger inte är medvetna om att ett fälttåg mot Kina är ett absolut hopplöst företag. Det är ett hopplöst företag, för om de behöver en halv miljon män i trupper för att hålla stånd mot de irreguljära styrkorna hos en liten bondenation så. kan ni föreställa er hur många som skulle behövas i ett krig mot en nation av Kinas storlek. Så på något vis finner jag det uteslutet att ens den mest trångsynte strateg i Pentagon skulle hysa sådana idéer.

Men sedan, om man ser på det historiskt, börjar man undra och man undrar med en rysning. Hitler marscherade mot Moskva trots att Napoleons öde borde ha varnat honom. Allt som oftast händer det i historien att strateger, generaler, statsöverhuvuden och stora erövrare bortser från de mest elementära realiteterna och skyndar mot sin undergång och drar andra med sig ner i en avgrund av blod och förstörelse. Är då Vietnam brohuvudet mot Kina? Är det avsett att vara ett brohuvud mot Kina?

Andra säger att amerikanerna för det här kriget eftersom de behöver stimulansen från ett krig för att hålla ekonomin i gång, för att upprätthålla de egna rikedomarna. Men vad det än må vara, så vill jag helt enkelt inte göra anspråk på något kategoriskt svar på den fråga jag ställde. Även om det är så att Förenta staterna vill skapa ett brohuvud på den asiatiska kontinenten eller att den amerikanska ekonomin behöver detta stimulus för att fungera, vart leder oss allt detta? I det ena fallet, liksom i det andra, leder detta oss till den yttersta förstörelsen i ett världskrig och en nukleär massaker. Jag tror inte (även om det är mycket möjligt och jag skulle önska att det vore så) att kriget i Vietnam slutar med någon fred på samma sätt som Koreakriget slutade som ett lokalt krig, utan att trappas upp till ett världskrig. Men riskerna med en upptrappning är okalkylerbara. Vi vet inte var det kommer att sluta. Att protestera mot kriget i Vietnam är att protestera mot farorna med en eskalering. Det är att demonstrera för

mänsklighetens rätt att överleva, för vår rätt, för vår chans att undvika det nukleära självmord som man håller på att tvinga på oss.

Av alla dessa skäl erkänner vi inte någon rätt för Förenta staternas del att ockupera en enda centimeter vietnamesiskt territorium. Detta är inte en fråga om att förhandla sig fram till vem som skall ha hur mycket i Vietnam. Jag tror att det är ytterligt felaktigt – politiskt, moraliskt, historiskt – att se detta som ett ärende för eventuella förhandlingar. Ingen västlig regering och i synnerhet inte den amerikanska regeringen kan ta sig rätten att ockupera en enda centimeter vietnamesisk jord. Förenta staterna har lika lite som någon annan regering i Väst någon rätt att framhäva sig själv som ”världspolis”, som i själva verket inte betyder någonting annat än världens kontrarevolutionäre väktare. Vi accepterar inte ett enda krav som grundar sig på en stormakts utövande av rollen som världens kontrarevolutionäre polis.

Vi, liksom tribunalen, skryter inte med eller låtsas att vi har en förhoppning om eller en ambition att i någon form få agera som en mellanhand eller medlare eller anhängare av förhandlingar mellan Förenta staterna och Vietnam. Vi är inga diplomater. Vi är inga professionella förhandlare. Vi överlämnar det arbetet till dem som tycker om att förhandla. Vi uppmanar ingen att arbeta för att Genèveavtalet skall iakttas. Vi anser det vara vår plikt att utan hänsyn till för- eller nackdelar, ge uttryck åt våra åsikter om läget, om de moraliska, politiska, internationella och historiska aspekterna på den här situationen. Och vi skall vara fullkomligt ohämmade, när vi ger våra åsikter till känna. Vi är beslutna att säga sanningen, oavsett dess diplomatiska eller taktiska konsekvenser. Vi är inga diplomater. Vi är till exempel inte angelägna om att rädda ansiktet på den amerikanska administrationen. Först och främst är vi övertygade om att den amerikanska administrationens ansikte inte är det amerikanska folkets. För det andra förtjänar den amerikanska administrationen kanske inte att få sitt ansikte räddat. För det tredje är vi övertygade (och jag helt och hållet övertygad) om att den amerikanska administrationen förlorar ansiktet alltmer för varje dag som den förlänger kriget i Vietnam. Det bästa sättet att rädda ansiktet vore att dra sig ur Vietnam helt och hållet. Jag gör aldrig anspråk på att säga åt regeringar vad de skall göra. Men fransmännen drog sig ur Algeriet. General de Gaulle – som knappast är min likör, men man måste ge djävulen vad djävulen tillhör – förstod att han vann i popularitet och att han steg i anseende för att han hade modet att helt dra sig ur Algeriet. Ett högst okonventionellt sinnelag, kanske en aning kartesianskt, slog följe med den notoriska franska tankeskärpan och han uppfattade det klart. Och hur mycket tyngre var det inte för fransmännen att dra sig tillbaka från Algeriet. Ni vet ju hur fransmännen talade om Algeriet. Inte bara som en del av deras välde, utan de kallade det *La France d'outremer*, Frankrike på andra sidan havet. Algeriet var ett av departementen i moderlandet Frankrike. Det var så fransmännen under närmare ett århundrade hade betraktat Algeriet – konstitutionellt, historiskt och politiskt.

Dessutom: hur kan man undgå att ta intryck av det fantastiska hjältemodet och uthålligheten hos den nationella befrielsefronten, över vilken världens mäktigaste flygvapen skickar ner fler bomber och projektiler än vad det amerikanska flygvapnet förbrukade i Stillahavsområdet under hela det andra världskriget. Och de fortsätter att kämpa. Jag läste Mary McCarthys senaste rapport, där hon skildrar med vilken respekt den amerikanske soldaten i fält talar om dessa vietcongs. Han önskar att det vore de och inte General Kys soldater som slogs på hans sida. De amerikanska soldater som är där måste uppleva fiendens moraliska storhet, eftersom det finns moralisk storhet i denna ojämna kamp. Vilken storhet och vilken uthållighet! Den är gåtfull. Den är märklig. Hur kan de hålla ut på det här viset? Men de gör det. Det finns ingen annan förklaring till detta än moralisk överlägsenhet. Napoleon var en verkligt realistisk strateg, och Napoleon sade att den moraliska styrkan förhåller sig till den materiella styrkan som tre till ett. De amerikanska trupperna har kanske en hundrafaldig eller tusenfaldig materiell överlägsenhet över FNL. FNL har en hundrafaldig och en tusenfaldig moralisk

överlägsenhet. Utan den skulle krigets långvarighet och orubbligheten i striden varit absolut oförklarliga och omöjliga. Jag skall inte gå in på orsakerna till denna moraliska överlägsenhet som, föreställer jag mig, är välkänd för er vid det här laget.

Vi kände att när den nordvietnamesiska regeringen och FNL förelade oss sina anklagelser mot den amerikanska regeringen och begärde att vi skulle studera dessa anklagelser och tillkänna ge och avge ett domslut, så hade vi ingen rätt att vägra. När Bertrand Russell kom till oss kände vi – och jag använder sällan det uttrycket – att han verkligen talade för det samvete som tillhörde den bättre halvan av mänskligheten och att vi måste svara och anordna den här tribunalen. Men efter allt vad jag sagt kan ni fråga er vad för slags opartisk domare jag skulle vara – och de som sitter till doms med mig. Jag skulle svara att jag aldrig har sett en opartisk domstol – har ni? Är den domstol som dömer en tjuv opartisk? Är inte ledstjärnan för en domstol som sitter till doms över en snabbare eller en tjuv den privata egendomens okränkbarhet, öppet eller outtalat? Är en rätt, som utgår ifrån att egendomen är helig, opartisk i en konflikt mellan ägaren och den som kränker ägarens förmåner? Det är den inte. Man skulle kunna fortsätta på det sättet. Opartiska domstolar har ännu inte existerat. Kanske kommer de en vacker dag.

Men jag skulle vilja påstå att vår tribunal kommer att vara minst lika opartisk (jag tror ändå mer opartisk) som Nürnbergtribunalen var. Jag var i Nürnberg. Jag bevakade tribunalen. Jag ansåg då att det var en stor tragedi och ett stort felgrepp, att segrarna skulle sitta till doms över de besegrade. Jag skulle ha föredragit att det tyska folket satt till doms över nazisterna. Domarna i Nürnbergrättegångarna hyste redan på förhand inga tvivel om var de stod i förhållande till nazisterna. Och ändå tror jag att deras domslut var rättvisa och, i en djupare mening av ordet, opartiska. Jag anser fortfarande att de dömde nazisterna för de brott de verkligen hade begått. Jag anser fortfarande att de undersökte bevisen för dessa brott noggrant och i enlighet med alla regler för lagliga rättegångar. Det rådde inget tvivel om vem som begått brotten, att de hade begåtts och var de hade blivit begångna. Rättens partiskhet hindrade den inte från att förkunna ett opartiskt domslut.

Det är sant att sedan det andra världskriget, sedan nazisterna, har ingen utkämpat ett så vilt, barbariskt och orättfärdigt krig som det i Vietnam. Detta är sant. Vi skall begrunda det bevismaterial som vi har samlat ihop. Vi har haft flera undersökningsgrupper som varit i Vietnam. Vi skall ta del av bevisen med öppna sinnen. Vi skall alltså inte ta för gott allt vad Nordvietnam eller FNL anklagar den amerikanska regeringen för. Vi skall ta fasta enbart på det som vi finner styrkt i bevisen. Och vi skall dessutom hålla oss strikt till de elementära reglerna för god, laglig rättskipning och rättvisa. Regeln om *audiatur altera pars* (hör också den andra sidan) har iakttagits. Vi har två gånger vädjat till den amerikanska regeringen att hjälpa oss i våra undersökningar att skicka någon som kan lägga fram den amerikanska argumentationen. Den amerikanska regeringen har helt överlägset föredragit att inte låtsas om vår begäran. Icke desto mindre skall vi kontrollera varje skymt av bevismaterial som kommer från den vietnamesiska sidan mot det tillgängliga material som finns från den amerikanska sidan. Också i svarandens frånvaro skall vi överväga alla upptänkliga omständigheter, alla tänkbara motiv som kan tänkas tala till svarandens förmån. Får jag också säga att vi i en viss bemärkelse inte anser oss vara någon domstol över huvud taget. Det är inte bara så att vi inte är några segerherrar som sitter till doms över de besegrade, utan vi saknar fängelser och fångvaktare. Det är inte vår avsikt att mäta ut straff åt någon. Vanligtvis brukar tidningarna, när de vill misskreditera denna högst obehagliga tribunal, säga att tribunalen kommer att döma president Johnson. Vi hoppas att det amerikanska folket en dag kommer att döma honom. Om inte, så måste det olyckligtvis ankomma på den något tvivelaktiga metaforen ”historiens dom”. Men vi kommer inte att döma personer, utan en politik. Vi kommer att döma principer

och en politik. Vi kommer att undersöka fakta i målet. Och man kan inte skicka en politik i fängelse eller till galgen.

Vår avsikt med att anordna den här tribunalen är med andra ord mycket anspråkslös. Vi vill upplysa den allmänna opinionen och i synnerhet opinionen i Amerika. Det är vårt viktigaste ändamål. Vi i Europa är mycket stolta över de protester som amerikaner gör. Vi vet att dessa amerikaner räddar sitt lands ära, eftersom den är värd att rädda. Men vi är också mycket oroade över att proteströrelsen hittills i huvudsak varit begränsad till universitetsområdena, till intelligentsian, att den inte har omfattat den bredare massan av amerikansk befolkning och amerikansk arbetarklass. Vi hoppas bara att kanske vi, på vårt blygsamma sätt, skall hjälpa till att upplysa den allmänna opinionen genom det arbete som vi utför inom tribunalen. Och upplysta allmänna opinioner är nödvändiga villkor för ett verkligt framgångsrikt handlande mot kriget, mot imperialismen, för ett verkligt effektivt handlande i riktning mot en förändring av samhället, som gör sådana krig till en relik ur det förflutna, en omöjlighet.